

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 36/2024)

София, 18 септември 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 12.09.2024 г.	3
1.1	Реколта от слънчоглед и царевица за зърно.....	3
1.2	Площи и производство на тютюн.....	3
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди.....	4
1.4	Площи и производство от трайни насаждения.....	5
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури.....	5
2.	Външна търговия с основни земеделски култури.....	5
3.	Цени.....	6
3.1	Зърнени и маслодайни култури.....	6
3.2	Плодове и зеленчуци.....	7

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 12.09.2024 г.

1.1 Реколта от слънчоглед и царевица за зърно

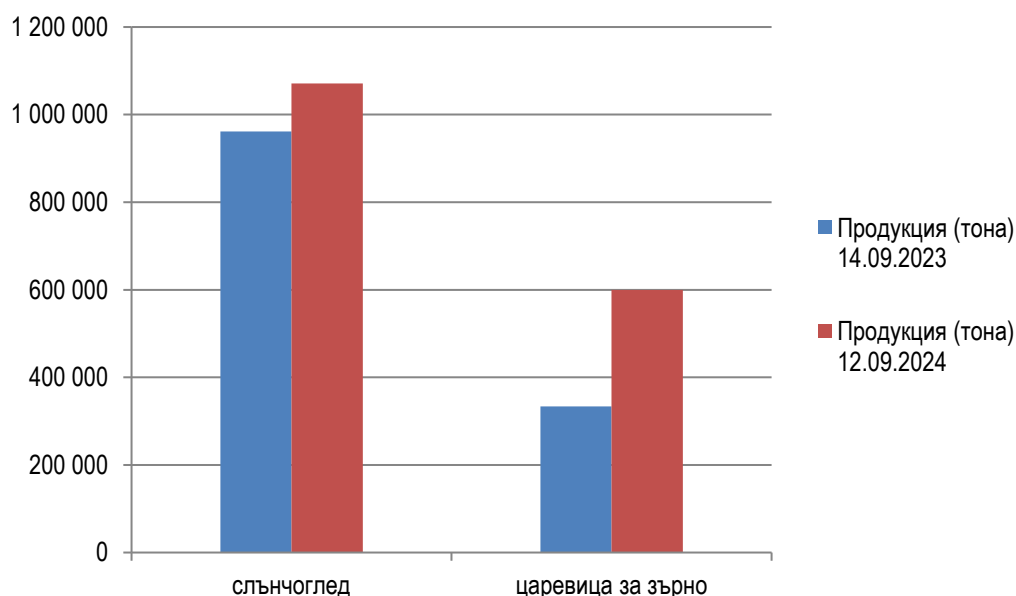
Жътвата на основните пролетници продължава да се движи със значително по-бързи темпове спрямо година по-рано. Така, въпреки наблюдаваните по-ниски добиви от декар до момента, към 12 септември 2024 г. продукцията от слънчоглед надхвърля с 11,4% отчетената по същото време на миналата година, а при царевицата увеличението достига 79,7%.

Реколта от слънчоглед и царевица за зърно към 12.09.2024 г., ха

	Площи за реколтиране, ха		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
слънчоглед	860 087	921 973	520 558	704 879	961 401	1 070 921	185	152	7,2%	35,4%	11,4%	-17,8%
царевица за зърно	536 635	510 798	78 687	226 297	333 644	599 443	424	265	-4,8%	187,6%	79,7%	-37,5%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

Продукция от слънчоглед и царевица за зърно към 12.09.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Площи и производство на тютюн

Отразявайки съществено по-големия размер реколтирани площи, на този етап производството на тютюн от типовете „Виржиния“ и „Бърлей“ бележи ръст от съответно 69,7% и 25,8% на годишна база, като при тип „Виржиния“ се наблюдава и по-висок среден добив. Събраното количество Ориенталски тютюн е с 15,1% под миналогодишното.

Площи и производство на тютюн към 12.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024				
Тютюн-Ориенталски	2 282	2 083	2 270	2 067	3 411	2 895	150	140	-8,7%	-8,9%	-15,1%	-6,7%
Тютюн-Виржиния	431	469	321	435	373	633	116	146	8,8%	35,5%	69,7%	25,9%
Тютюн-Бърлей	140	192	139	191	267	336	192	176	37,1%	37,4%	25,8%	-8,3%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат увеличение на годишна база на продукцията от дини (с 56,3%), пъпеши (с 15,7%) и домати (с 35,2%), отглеждани на открито. За това допринася по-големият размер засадени площи с трите култури, при дините и доматите - в съчетание с нарастване и на добивите от декар. Все още сериозно изостава производството на картофи (с 27,6%) и зеле (с 34,8%), което е свързано донякъде с по-бавния темп на реколтиране на площите през настоящата година. По-слабо намаление се отчита при прибраните количества ягоди (с 1,9%), пипер (с 1,8%) и краставици (с 3,3%) от открити площи.

От началото на 2024 г. досега в оранжерии са произведени с 29,3% по-малко домати в сравнение със същия период на 2023 г. и с 10,3% по-малко краставици.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 12.09.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024				
Картофи	7 483	6 629	3 429	2 617	57 307	41 495	1 671	1 586	-11,4%	-23,7%	-27,6%	-5,1%
Зеле	1 410	1 464	325	219	5 666	3 693	1 743	1 686	3,8%	-32,6%	-34,8%	-3,3%
Дини	3 653	5 643	3 603	5 484	74 242	116 071	2 061	2 117	54,5%	52,2%	56,3%	2,7%
Пъпеши	2 879	3 344	2 731	3 247	24 156	27 957	885	861	16,2%	18,9%	15,7%	-2,7%
Пипер на открито	2 248	2 277	1 950	2 015	22 654	22 242	1 162	1 104	1,3%	3,3%	-1,8%	-5,0%
Домати на открито	2 149	2 552	1 889	2 157	37 012	50 030	1 959	2 319	18,8%	14,2%	35,2%	18,4%
Краставици на открито*	378	478	377	453	6 956	6 724	1 845	1 484	26,5%	20,2%	-3,3%	-19,6%
Ягоди на открито	883	856	872	836	5 955	5 844	683	699	-3,1%	-4,1%	-1,9%	2,3%
Домати в оранжерии	531	517	488	460	50 824	35 939	10 415	7 813	-2,6%	-5,7%	-29,3%	-25,0%
Краставици в оранжерии	418	404	391	363	44 020	39 471	11 258	10 874	-3,3%	-7,2%	-10,3%	-3,4%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

* Включва и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Към 12 септември 2024 г. продукцията от сливи, малини, десертно грозде, праскови, круши и винено грозде е с между 13,4% (сливи) и близо четири пъти (винено грозде) повече на годишна база, основно вследствие на увеличение на реколтираните площи, като при сливите, прасковите, крушите и малините се наблюдават и по-високи средни добиви от декар. Засега прибраните количества ябълки и орехи са с около 7% под миналогодишните нива, което не е определящо за цялата реколта `2024, тъй като беритбата на тези култури е все още в начален етап.

Площи и производство от трайни насаждения към 12.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024				
ябълки	4 284	4 141	468	462	3 312	3 088	708	668	-3,3%	-1,3%	-6,8%	-5,6%
круши	573	626	175	250	820	1 307	469	523	9,2%	42,9%	59,4%	11,5%
праскови	1 765	2 539	1 707	2 464	11 559	17 626	677	715	43,9%	44,3%	52,5%	5,6%
сливи	9 228	9 251	5 971	6 741	35 134	39 834	588	591	0,2%	12,9%	13,4%	0,5%
кайсии	-	2 878	-	2 874	-	16 092	-	560	-	-	-	-
орехи	8 608	8 901	30	151	73	68	243	45	3,4%	403,3%	-6,8%	-81,5%
малини	1 723	1 742	1 292	1 482	4 087	5 234	316	353	1,1%	14,7%	28,1%	11,7%
лозя винени	29 730	29 141	1 903	8 954	9 441	36 326	496	406	-2,0%	370,5%	284,8%	-18,1%
лозя десертни	2 687	2 601	877	1 356	4 158	6 249	474	461	-3,2%	54,6%	50,3%	-2,7%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

Производството на лавандула се свива с 27,8% на годишна база, поради намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 12.09.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024	14.09.2023	12.09.2024				
лавандула	13 510	10 698	13 480	10 698	54 262	39 163	403	366	-20,8%	-20,6%	-27,8%	-9,2%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, ИСАК и ОСЗ, обработени от МЗХ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 32/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2024 г.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Средно за страната, към 11 септември 2024 г. се отчита леко седмично поскъпване на слънчогледа (с 1,1%) и царевицата (с 1,3%). Изкупните цени на хлебната пшеница и рапицата се запазват на нивата от предходната седмица, а тези на фуражната пшеница и ечемика се понижават незначително (съответно с 0,3% и 0,6%).

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 11.09.2024 г., лв./тон без ДДС

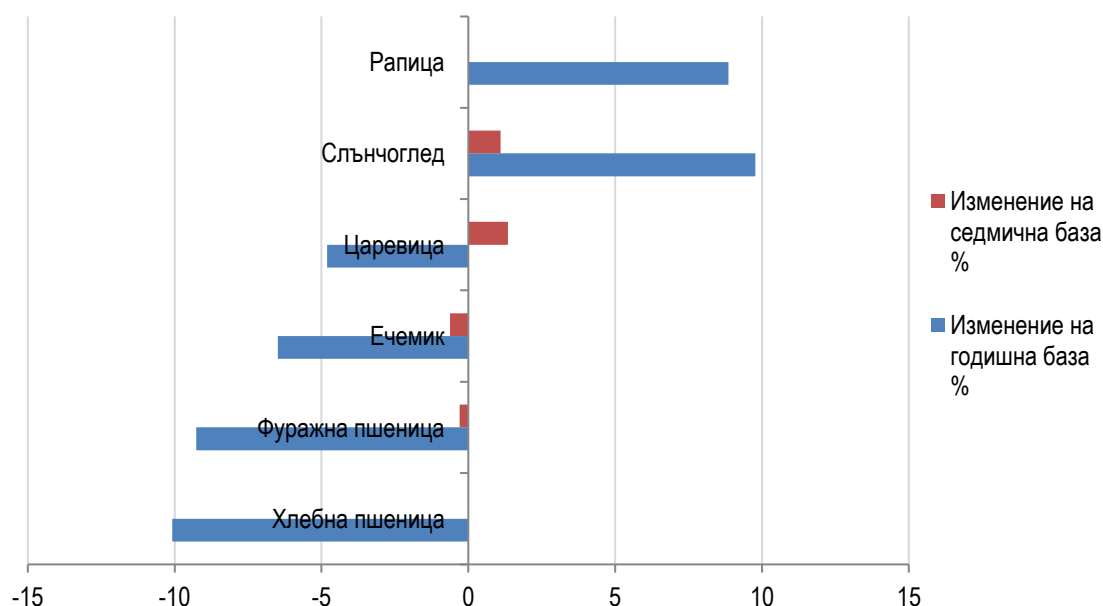
	13.09.2023	04.09.2024	11.09.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	387	348	348	-10,1	0,0
Фуражна пшеница	367	334	333	-9,3	-0,3
Ечемик	339	319	317	-6,5	-0,6
Царевица	395	371	376	-4,8	1,3
Слънчоглед	757	822	831	9,8	1,1
Рапица	768	836	836	8,9	0,0

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Основните зърнени култури се търгуват с от 4,8% (царевица) до 10,1% (хлебна пшеница) по-евтино, отколкото по същото време на миналата година, докато при маслодайните култури е налице ръст на цените – с 9,8% за слънчогледа и с 8,9% за рапицата.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 11.09.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на полски домати, праскови, картофи, пипер (зелен и червен) и пъпеши се покачват с между 1,2% (домати от открити площи) и 13,4% (пъпеши). Цената на дините остава без промяна на седмична база, а леко поевтиняване се наблюдава при зелето (с 1,9%) и десертното грозде (с 1,6%).

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 13.09.2024 г., лв./кг

	15.09.2023	05.09.2024	13.09.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,35	1,08	1,12	-17,0	3,7
домати (оранжерийни)	2,95	*	*	-	-
домати (открити площи)	*	1,62	1,64	-	1,2
домати (внос)	*	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,82	2,70	2,88	2,1	6,7
краставици (внос)	*	*	*	-	-
пипер (зелен)	1,68	1,67	1,78	6,0	6,6
пипер (червен)	2,20	1,78	1,90	-13,6	6,7
зеле	1,15	1,04	1,02	-11,3	-1,9
дини	0,86	0,62	0,62	-27,9	0,0
пъпеши	1,53	1,19	1,35	-11,8	13,4
праскови	*	2,00	2,06	-	3,0
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	2,04	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	2,47	2,44	2,40	-2,8	-1,6

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Годишните изменения на цените на наблюдаваните плодове и зеленчуци на тържищата са преобладаващо в посока надолу. Средните цени на едро на десертно грозде, зеле, пъпеши, червен пипер, картофи и дини са в границите от 2,8% (десертно грозде) до 27,9% (дини) под нивата отпреди една година. По-скъпо се предлагат оранжерийните краставици (с 2,1%) и зеленият пипер (с 6%).

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 13.09.2024 г.**

